

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

SPS-WP.020.99.6.2024

Warszawa, dnia 22 marca 2024 r.

Przewodniczący
Komisji Krajowej
NSZZ "Solidarność"
Pan Piotr Duda

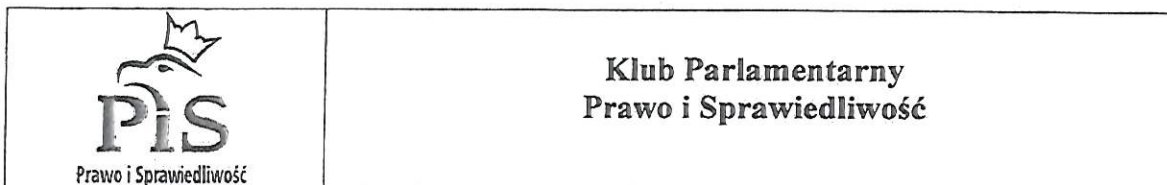
Szanowny Panie Przewodniczący

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję – na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych - poselski projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wprowadzenia renty wdowiej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Joanna Borowiak), z prośbą o przedstawienie opinii.

Wzrost rejestracji: _____
Nr dziennika: API
Oryginał dla: PBE
Udostępniono: BBK
SPK

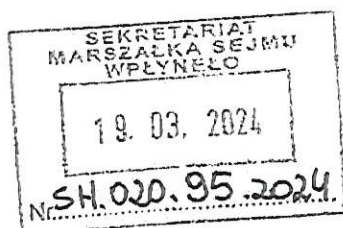
Z poważaniem

Dariusz Salamończyk

Warszawa, dnia 19 marca 2024 r.

**Grupa Posłów na Sejm RP
Klubu Parlamentarnego
Prawo i Sprawiedliwość**

**Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2022 r., poz. 990) niżej podpisani posłowie składają projekt ustawy:

- o zmianie niektórych ustaw w celu wprowadzenia renty wdowiej

Na podstawie art. 34 ust. 1 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy Panią Posel Joannę Borowiak.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
Lp. SP5-WP.020.95.2024
Data wpływu 19. 03. 2024

U S T A W A

z dnia ...

o zmianie niektórych ustaw w celu wprowadzenia renty wdowiej¹

Art. 1. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429, 1672) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 95 otrzymuje brzmienie:

„Art. 95 1. W razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego, z zastrzeżeniem art. 95a.

2. Przepis ust. 1, z zastrzeżeniem art. 95a stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a lub art. 15d lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

3. Przepis art. 95a stosuje się także w razie zbiegu u jednej osoby prawa do renty rodzinnej z prawem do zasiłku lub świadczenia przedemerytalnego.”;

2) po art. 95 dodaje się art. 95a w brzmieniu:

„Art. 95a. 1. Osobie uprawnionej do renty rodzinnej, o której mowa w art. 67 ust. 1 pkt 3, oraz do emerytury, emerytury rolniczej, emerytury wojskowej, emerytury policyjnej, świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, renty z tytułu niezdolności do

¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawę z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ustawę z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

pracy, renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, wojskowej renty inwalidzkiej albo do policyjnej renty inwalidzkiej wypłaca się, zależnie od jej wyboru:

- 1) przysługująca rentę rodzinną, powiększoną o 60% emerytury, emerytury rolniczej, emerytury wojskowej, emerytury policyjnej, świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego, świadczenia kompensacyjnego, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, wojskowej renty inwalidzkiej albo policyjnej renty inwalidzkiej, albo
- 2) przysługującą emeryturę, emeryturę rolniczą, emeryturę wojskową, emeryturę policyjną, świadczenie przedemerytalne, nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, rentę z tytułu niezdolności do pracy, wojskową rentę inwalidzką, rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy albo policyjną rentę inwalidzką, powiększoną o 60% renty rodzinnej (renta wdowia).

2. Emerytura, o której mowa w ust. 1 pkt 1, dla osoby pobierającej okresową emeryturę kapitałową stanowi sumę 50% przysługującej jej emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i 50% przysługującej jej okresowej emerytury kapitałowej.

3. Przepis ust. 1 stosuje się do osób uprawnionych do:

- 1) wojskowej renty rodzinnej, o której mowa w ustawie z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin;
 - 2) policyjnej renty rodzinnej, o której mowa w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin
- jeśli prawo do tych świadczeń wynika z okoliczności określonej w art. 67 ust. 1 pkt 3.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2023 r. poz. 1100 t.j.) w art. 54 wprowadza się następujące zmiany:

- a) uchyla się ust. 1a,
- b) po ust. 1a dodaje się ust. 1b i 1c w brzmieniu:

„1b. Osobie uprawnionej do renty rodzinnej, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1, oraz do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, emerytury rolniczej, emerytury wojskowej, emerytury policyjnej, renty z tytułu niezdolności do pracy z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, wojskowej renty inwalidzkiej albo do policyjnej renty inwalidzkiej wypłaca się, zależnie od jej wyboru:

- 1) przysługującą rentę rodzinną, powiększoną o 60%, emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, emerytury rolniczej, emerytury wojskowej, emerytury policyjnej, świadczenia

przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, renty z tytułu niezdolności do pracy z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, wojskowej renty inwalidzkiej albo do policyjnej renty inwalidzkiej albo 2) przysługującą emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, emeryturę rolniczą, emeryturę wojskową, emeryturę policyjną, świadczenie przedemerytalne, nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, rentę z tytułu niezdolności do pracy z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy, wojskową rentę inwalidzką albo policyjną rentę inwalidzką, powiększoną o 60% renty rodzinnej (renta wdowia).

Art. 1c. Emeryturę, o której mowa w ust. 1 lub ust. 1b, dla osoby pobierającej okresową emeryturę kapitałową stanowi sumę 50% przysługującej jej emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i 50% przysługującej jej okresowej emerytury kapitałowej.”.

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadkach niewymienionych w ust. 1, 1b, i 2 osobie uprawnionej do renty inwalidzkiej lub renty rodzinnej na podstawie niniejszej ustawy oraz do innych świadczeń o charakterze rentowym wypłaca się jedno świadczenie – wyższe lub przez nią wybrane.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2024 r. poz. 90 t.j.), wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 33:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. W razie zbiegu prawa do emerytury z prawem do renty na podstawie ustawy, uprawnionemu przyznaje się jedno świadczenie – wyższe lub wybrane przez uprawnionego, z zastrzeżeniem art. 22 ust. 3 i 4 oraz 33a.

2. W razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, uprawnionemu wypaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego, z zastrzeżeniem ust. 4 oraz art. 33a”.

b) ust. 2b otrzymuje brzmienie:

„2b. Uprawniony do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy albo renty rodzinnej z ubezpieczenia i do emerytury na podstawie art. 24 lub art. 24a przepisów emerytalnych traci prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy albo renty rodzinnej z ubezpieczenia, chyba że zanim wystąpi z wnioskiem o prawo do emerytury na podstawie art. 24 lub art. 24a przepisów emerytalnych złoży oświadczenie, że wybiera rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy albo rentę rodzinną z ubezpieczenia. W przypadku złożenia tego oświadczenia środki zgromadzone na jego rachunku w otwartym funduszu emerytalnym są przekazywane przez ten fundusz za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa. Oświadczenie o wyborze świadczenia jest ostateczne i nie przysługuje od niego prawo odstąpienia.”;

c) uchyla się ust. 2d;

2) po art. 33 dodaje się art. 33a w brzmieniu:

„Art. 33a. 1. Osobie uprawnionej do renty rodzinnej z ubezpieczenia, o której mowa w art. 29 ust. 2 pkt 3, oraz do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, emerytury rolniczej, emerytury wojskowej, emerytury policyjnej, świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, renty z tytułu niezdolności do pracy z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, wojskowej renty inwalidzkiej albo do policyjnej renty inwalidzkiej wypłaca się, zależnie od jej wyboru:

1) przysługująca rentę rodzinną z ubezpieczenia, powiększoną o 60% emerytury, z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, emerytury rolniczej, emerytury wojskowej, emerytury policyjnej, świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, renty z tytułu niezdolności do pracy z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, renty rolniczej inwalidzkiej z tytułu niezdolności do pracy, wojskowej renty inwalidzkiej albo policyjnej renty inwalidzkiej, albo

2) przysługującą emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, emeryturę rolniczą, emeryturę wojskową, emeryturę policyjną, świadczenie przedemerytalne, nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, rentę z tytułu niezdolności do pracy z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy, wojskową rentę inwalidzką albo policyjną rentę inwalidzką, powiększoną o 60% renty rodzinnej (renta wdowia).

2. Emerytura, o której mowa w ust. 1 pkt 1, dla osoby pobierającej okresową emeryturę kapitałową stanowi sumę 50% przysługującej jej emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i 50% przysługującej jej okresowej emerytury kapitałowej.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2189 t.j.) w art. 25:

1) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Osobie uprawnionej do renty na podstawie ustawy albo na podstawie przepisów wymienionych w art. 61, która jest równocześnie uprawniona do świadczeń o charakterze rentowym na podstawie odrębnych przepisów albo do uposażenia w stanie spoczynku przyznanego z powodu choroby lub utraty sił albo uposażenia rodzinnego, wypłaca się jedno świadczenie – wyższe lub przez nią wybrane, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6”.

2) po ust. 4 dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Osobie uprawnionej do renty z ubezpieczenia wypadkowego z tytułu niezdolności do pracy oraz do renty rodzinnej na podstawie odrębnych przepisów wypłaca się, jeśli prawo do niej nabyła z tytułu bycia wdową albo wdowcem pozostałym po osobie wskazanej w tych przepisach, zależnie od jej wyboru:

- 1) przysługującą rentę z tytułu niezdolności do pracy, powiększoną o 60% renty rodzinnej, albo
- 2) przysługującą rentę rodzinną powiększoną o 60% renty z tytułu niezdolności do pracy (renta wdowia).

6. Osobie uprawnionej do renty rodzinnej z ubezpieczenia wypadkowego, jeśli prawo do niej nabyła z tytułu bycia wdową lub wdowcem pozostałym po osobie wskazanej w tych przepisach, oraz do przysługującej na podstawie odrębnych przepisów renty z tytułu niezdolności do pracy, wojskowej renty inwalidzkiej albo policyjnej renty inwalidzkiej wypłaca się, zależnie od jej wyboru:

- 1) przysługującą rentę rodzinną, powiększoną o 60% przysługującej na podstawie odrębnych przepisów renty z tytułu niezdolności do pracy, wojskowej renty inwalidzkiej albo policyjnej renty inwalidzkiej, albo
- 2) przysługującą na podstawie odrębnych przepisów rentę z tytułu niezdolności do pracy, wojskową rentę inwalidzką albo policyjną rentę inwalidzką powiększoną o 60% renty rodzinnej (renta wdowia).”.

Art. 5.1. W terminie miesiąca od dnia wejścia w życie tego przepisu organy rentowe i organy emerytalne informują osoby pobierające świadczenia o obowiązujących od dnia wejścia w życie ustawy w życie warunkach pobierania świadczeń przez osoby uprawnione do renty rodzinnej oraz innego świadczenia o charakterze emerytalnym lub rentowym.

2. Jeżeli osoba uprawniona złoży do dnia 31 grudnia 2024 r. wniosek do organu rentowego lub emerytalnego o ustalenie prawa do świadczeń i ich powiększenie zgodnie z art. 95a ustawy zmienianej w art. 1, z art. 54a ustawy zmienianej w art. 2, z art. 33a ustawy zmienianej w art. 3 oraz z art. 25 ust. 5 i 6 ustawy zmienianej w art. 4, świadczenia te i ich powiększenie wypłaca się za okres od dnia 1 lipca 2024 r.

Art. 6. Prawo do renty wdowiej przysługuje od dnia nabycia prawa do pozostających w zbiegu świadczeń wymienionych w art. 95a ustawy zmienianej w art. 1, w art. 54 ust. 1b, 1c i 3 ustawy zmienianej w art. 2, w art. 33a ustawy zmienianej w art. 3 oraz w art. 25 ust. 5 i 6 ustawy zmienianej w art. 4, nie wcześniej jednak niż od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy i nie wcześniej niż od dnia złożenia wniosku o ustalenie prawa do tych świadczeń i ich powiększanie zgodnie z art. 95a ustawy zmienianej w art. 1, w art. 54 ust. 1b, 1c i 3 ustawy zmienianej w art. 2, w art. 33a ustawy zmienianej w art. 3 oraz w art. 25 ust. 5 i 6 ustawy zmienianej w art. 4, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 2.

Art. 7. Wysokość renty wdowiej ustalonej na podstawie przepisów ustawy nie może przekroczyć dwóipółkrotności miesięcznej przeciętnej emerytury wypłacanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ostatnio ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2024 r., z wyjątkiem art. 5 ust. 1, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Cel ustawy

W obowiązującym stanie prawnym w przypadku zbiegu prawa do kilku świadczeń emerytalno-rentowych obowiązuje zasada wypłaty jednego świadczenia. Osoba uprawiona do kilku takich świadczeń może dokonać wyboru, które z dwóch możliwych świadczeń chce otrzymywać, a jeśli samodzielnie nie podejmie takiej decyzji, z mocy prawa właściwy organ będzie wypłacał jej świadczenie wyższe. Wyjątek od tej zasady przewiduje jedynie ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. 2022.2189 t.j.). Zakłada ona, że w przypadku zbiegu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego oraz prawa do emerytury wypłaca się jedno świadczenie w całości, a drugie w połowie. W takiej sytuacji osoba pobierająca te świadczenia nie ma już jednak prawa osiągnięcia dochodów ze źródeł podlegających obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

W wielu państwach Unii Europejskiej obowiązują odmienne reguły zbiegu prawa do świadczeń emerytalnych i rentowych. Przykładowo: w Republice Czeskiej osoba uprawiona ma prawo do wyższego świadczenia w całości oraz do 50% drugiego świadczenia. W Republice Federalnej Niemiec prawo dopuszcza możliwość łączenia świadczeń, ale w przypadku gdy ich łączna wysokość przekracza ustalony limit, świadczenie obniża się o 40% tego przekroczenia. Podobna zasada funkcjonuje także we Włoszech, gdzie obniżka wynosi 50% świadczenia, ale kwota limitu do którego nie następuje obniżanie świadczenia jest ponad trzy razy wyższa niż w Niemczech.

Obecnie obowiązujące reguły zbiegu prawa do kilku świadczeń emerytalno-rentowych są uznawane przez wielu ekspertów z zakresu ubezpieczeń społecznych za niesprawiedliwe i wadliwe. Szczególne zastrzeżenia budzi fakt, że osoba, która przez wiele lat płaciła składki na swoje ubezpieczenie i nabyła prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, a następnie z powodu śmierci współmałżonka uzyskała także prawo do renty rodzinnej, musi wybierać między dwoma świadczeniami. Brak jest uzasadnienia dlaczego osoba uprawniona do świadczeń ponosić ma negatywne konsekwencje z racji na śmierć współmałżonka - jak jest w obecnym systemie. Do tego sprowadza się bowiem fakt, że zmuszona jest ona zrezygnować z korzyści wynikających z racji na składki wpłacane przez kilkadziesiąt lat jej pracy.

Należy podkreślić, że między małżonkami istnieje trwała więź ekonomiczna, która stanowi element wspólnego pożycia. Przejawem tej więzi jest w szczególności prowadzenie przez małżeństwo wspólnego gospodarstwa domowego, które obejmuje m.in. współfinansowanie bieżących kosztów z nim związanych (np. czynszu za mieszkanie, opłat za media, opłat za usługi komunalne). Koszty te uzależnione są nie tylko od liczby domowników, ale także innych okoliczności, jak choćby położenie i powierzchnia zajmowanego domu lub mieszkania czy liczba i charakter posiadanych urządzeń technicznych. Oznacza to w szczególności, że w przypadku śmierci jednego z małżonków, spadek bieżących kosztów związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego nie następuje z reguły o połowę, ale w znacznie mniejszym stopniu. Co więcej – obecny stan prawny godzi szczególnie w te małżeństwa, w których jedno z małżonków jest przewlekłe chore, a drugie się nim opiekuje. Sytuacja ta w przypadku seniorów nie należy do rzadkości. W takiej sytuacji śmierć jednego z współmałżonków może skutkować wręcz koniecznością ponoszenia dodatkowych nakładów np. na opiekuna. Stanowi to dodatkowy argument na rzecz proponowanych rozwiązań.

Obecnie obowiązujące reguły zbiegu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych, zakładając konieczność dokonania wyboru między własnym świadczeniem a rentą rodzinną po zmarłym małżonku, powodują więc wdowa lub wdowiec musi pokryć z jednego świadczenia koszty prowadzenia gospodarstwa domowego, które dotychczas finansowane były z dwóch świadczeń oraz potencjalne koszty opieki, wynikające ze śmierci współmałżonka – opiekuna.

Taki stan rzeczy przekłada się na ograniczenie możliwości zaspokajania swoich potrzeb przez emerytów i rencistów oraz obniżenie jakości ich życia. Celem projektowanej ustawy jest rozwiązanie tego problemu.

2. Dotychczasowy stan prawny a projektowane rozwiązanie

Projekt przewiduje wprowadzenie nowej reguły zbiegu prawa do nabytej z tytułu bycia wdową lub wdowcem renty rodzinnej, wojskowej renty rodzinnej, policyjnej renty rodzinnej lub renty rodzinnej z ubezpieczenia społecznego rolników z innymi świadczeniami emerytalno-rentowymi.

Zgodnie z projektem w razie zbiegu przysługującego z tytułu bycia wdową lub wdowcem prawa do renty rodzinnej, wojskowej renty rodzinnej, policyjnej renty rodzinnej lub renty rodzinnej z ubezpieczenia społecznego rolników, oraz do emerytury, emerytury rolniczej, emerytury wojskowej, emerytury policyjnej, świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty

rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, wojskowej renty inwalidzkiej albo do policyjnej renty inwalidzkiej, osobie uprawnionej wypłaca się rentę wdowią w jednym z jej dwóch wariantów, zależnie od jej wyboru. Pierwszy wariant zakłada, że osobie uprawnionej przysługuje renta rodzinna po zmarłym małżonku powiększona o 60% przysługującej jej emerytury, emerytury rolniczej, emerytury wojskowej, emerytury policyjnej, świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, renty z tytułu niezdolności do pracy, wojskowej renty inwalidzkiej albo policyjnej renty inwalidzkiej. Drugi wariant zakłada natomiast, że osobie uprawnionej wypłaca się przysługującą jej emeryturę, emeryturę rolniczą, emeryturę wojskową, emeryturę policyjną, rentę z tytułu niezdolności do pracy, wojskową rentę inwalidzką albo policyjną rentę inwalidzką, powiększoną o 60% renty rodzinnej po zmarłym małżonku.

Celem projektu jest ochrona przed negatywnymi ekonomicznymi skutkami gospodarstw domowych emerytów i rencistów wskutek śmierci małżonka. Problem ten, to co do zasady nie dotyczy osób pobierających najwyższe świadczenia emerytalno-rentowe. Dlatego też w projekcie przewidziany został maksymalny limit wysokości kwoty przyznawanej wskutek wprowadzenia nowych rozwiązań. Bez względu na wysokość własnego świadczenia emerytalno-rentowego, które przysługuje wdowie lub wdowcowi, oraz renty rodzinnej po zmarłym małżonku, zgodnie z założeniami projektu renta wdowia nie może przekroczyć dwuipółkrotności miesięcznej kwoty przeciętnej emerytury wypłacanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ostatnio ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Projekt zakłada, że to świadczeniobiorca musi dokonać wyboru, które świadczenie ma otrzymywać w całości, a które w 60%. Z tego względu, ustawa nakłada na organy rentowe (ZUS i KRUS) oraz emerytalne (obsługujące świadczenia dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych) obowiązek poinformowania wszystkich świadczeniobiorców o nowych przepisach i wynikających z nich nowych możliwościach.

Prawo do renty wdowiej, w projektowanej regulacji, przysługuje wszystkim osobom, które nabyły prawo do renty rodzinnej (wojskowej renty rodzinnej, policyjnej renty rodzinnej) i świadczeń emerytalno-rentowych pozostających z nią w zbiegu przed wejściem ustawy, oraz tym osobom, które nabędą je po rozpoczęciu obowiązywania ustawy.

Projekt przewiduje wejście w życie ustawy z dniem 1 lipca 2024 r.

3. Skutki proponowanych rozwiązań

Wejście w życie projektu wywoła pozytywne skutki społeczne. Zwiększy możliwości zaspokojenia, za pomocą świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, ubezpieczenia społecznego rolników oraz zaopatrzenia emerytalno-rentowego żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych – potrzeb ich beneficjentów. Dzięki projektowanym rozwiązaniom poprawie ulegnie sytuacja materialna osób, które wcześniej utraciły osobę najbliższą, a w związku z tym, część dochodów w gospodarstwie domowym, co jest szczególnie odczuwalne ze względu na rosnące koszty utrzymania oraz ponoszenie stałych kosztów utrzymania. W ten sposób zaproponowane rozwiązanie przyczyni się do ograniczenia poziomu wykluczenia osób starszych, w szczególności kobiet, a tym samym ograniczą negatywne zjawisko społeczne.

Wejście w życie ustawy spowoduje wzrost wydatków po stronie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz budżetu państwa oraz na dotacje z budżetu państwa do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz do Funduszu Emerytalno-Rentowego. Skutki finansowe wejścia w życie projektowanych rozwiązań należy ocenić na kwotę 14 mld zł rocznie w skali roku.

Projekt ustawy nie pociąga za sobą obciążenia budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt nie przewiduje upoważnień do wydawania aktów wykonawczych.

Projektowana ustawa nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

Wejście w życie projektowanej ustawy nie wpłynie na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

